

RODOLJUB.

Glasiló „Slovenskega društva“ v Ljubljani.

Izhaja 1. in 3. soboto vsakega meseca (ali če je na ta dan praznik, dan poprej) ter stane 70 kr. na leto. — Članom „Slovenskega društva“ pošilja se list brezplačno. — Za oznanila plačuje se od dvostopne petit-vrste 8 kr., če se enkrat tiska; 12 kr. če se dvakrat, in 15. kr. če se trikrat tiska. — Večkratno tiskanje po dogovoru. — Naročnina in inserati blagovolijo naj se pošiljati „Národní Tiskarní“ v Ljubljani, vsi spisi in dopisi pa uredništvu „Rodoljuba“ ali pa odboru „Slovenskega društva“ v Ljubljani. — Pisma izvolijo naj se frankirati. — Rokopisi se ne vračajo.

19. števí.

V Ljubljani, dne 6. oktobra 1894.

IV. leto.

Prisilno zavarovanje.

Novi trgovski minister grof Wurmbrand je kaj čuden mož. Tudi v narodnogospodarskih vprašanjih ima svoje pojme. On je načelno za poddržavljenje železnic, ali to ga nikakor ne ovira, da ne bi dajal koncesij zasebnim železniškim družbam. Tudi v načrtu novega obrtnega zakona bodo pomešani ravno nasprotni nazori, na jedni strani se bode hotel varovati obrt. na drugi se pa bode svobodni konkurenci odpirala na stežaj vrata.

V državnem zboru je grof Wurmbrand, ko še ni bil minister, priporočal, da se vpeljejo deželne oziroma državne zavarovalnice, sedaj se pa menda izdeluje za državni zbor predloga, s katero se vpelje prisilno zavarovanje, ali ob jednom se pa pusti vsakemu na prosto voljo, naj se zavaruje, kjer koli hoče. Jedino v slučaju, kadar bi se sam ne zavaroval, bode ga zavarovalo okrajno glavarstvo, ne da bi njega kaj vprašalo. V vsaki deželi misli se vlada dogovoriti s kako zavarovalnico, da bode prevzemala taka zavarovanja. Zavarovalnice za prisilna

zavarovanja bodo organizovane po načelu vzajemnosti. Pri tacih zavarovalnicah se odškodnina ne bode odmerila le po škodi, katero je napravil požar, temveč sploh tudi po tem, koliko zavarovalnica plačati more. Če bode več požarov, se bodo morale premije povišati ali pa odškodnine zmanjšati, ali pa oboje, ker bodo vsi zavarovani drug za drugega jamčili.

Načelo vzajemnosti samo na sebi še ni nič slabega in mnoge zavarovalnice na tem načelu dobro poslušajo. Za zavarovance je še to dobro, da dobiček pride njim v prid, ali bi vsaj priti imel. Pri prisilnem zavarovanju bode pa vendar to načelo imelo slabe posledice.

Sedaj mnogo poslopij proti ognju ni zavarovanih. Nekateri se ne zavarujejo, ker so poslopja tako zidana, da je nevarnost za ogenj silno majhna in torej zanje zavarovanje nima pravega pomena. Drugi se ne zavarujejo, ker so njih poslopja taka, da jih nobena zavarovalnica

LISTEK.

Lovski tat.

„Za božjo voljo prosim te, kam hočeš iti že zopet?“ šepetala je Špurna, v strahu pogledajoča svojega moža. Špuren je snel puško s klina ter skril jo pod kožuh, ne da bi odgovoril ženi.

„Jože, ne hodi danes nikamor!“ prosila je žena; „davi je kokodakala črna koko; to pomenja nesrečo.“

„Molči!“ zakričal je mož.

„Dà, dà, molčati moram! Kedar te pa pripeljejo domov mrtvega, kaj bom delala z otroci?“

„Kaj mi vedno pridigaš take neumnosti? Saj grem na občinski svet; to je naše in tam mi nihče ne more zapovedati.“

„Kaj so tudi na občinskem svetu srne?“

Mož se je ozrl po otrocih na postelji, zaškripal z zobmi, sunil ženo v obraz, da je zajokala, zaloputnil z vrati, da so se stresla okna, ter šel čez vrt na polje.

Na temnem nebu migljalo je na milijone zvezd. Gorek vetrič pihljalo je v mirni noči ter širil duh cvetečih lip pri cerkvi; v gaju nad potokom peval je slavček, kojega mili glasovi so izražali nežno bolečino.

Špuren pa ni videl zvezd, ni čutil prijetnosti pihljajočega vetriča, ni slišal slavčka, — šel je s hitrimi koraki po stezi v temni gozd. Na glavi je imel kučmo, a lasje so mu viseli čez čelo doli do očíj, ki so v nočnem svitu odsevale jezo in strast. V svojih mladih letih je bil vojak; ko je prišel domov, podedoval je po stariših imetje. Bilo je to okoli leta 1848. Lovi so bili takrat prosti; kmetje so začeli loviti divjačino in tudi Špuren si je kupil puško. Po cele dneve je pohajal z njo po polju ter tako zanemarjal gospodarstvo; ko sta ga pa žena ali njegova mati opominjali, da bi začel drugače živeti, razjezil se je ter šel v gostilnico popivat. Ker je bil že od mladosti nagle jeze, sesurovel je s takim življenjem še bolj, da je postal domač tiran. Čim dalje tem bolj je ostajal z doma; čim dalje tem bolj je postajal divji in pust, čim dalje tem bolj je propadalo gospodar-

ne prevzame, ali vsaj zahteva neprimerno visoke premije. Nadalje so pa tudi gospodarji, ki se iz malomarnosti ne zavarujejo, ali si pa upajo drugače pomagati. Samo na sebi zavarovanje ni tako neobhodno potrebno, kakor se rado trdi. Večina gospodarjev bi bila na boljsem, ko bi denar, ki ga dajo zavarovalnicam, nalagali v branilnico in bi navadno ob požaru imeli že nabrani večji kupček, kakor bi ga jim plačala katera koli si bodi zavarovalnica. Seveda ta način zavarovanja ima svoje slabe strani. Semtertja bi se le primerilo, da bi kdo pogorel, predno je kaj prištedil; potem je pa pomisliti, da bi se taka vlaganja večkrat rada opustila, posebno, kadar je trda za denar, ali pa bi se v kaki denarni stiski v ta namen naloženi donesek porabil v druge namene. To samozavarovanje je tedaj praktično težko izvedljivo. Navadno je samo pri nekaterih velikih posestnikih. Tako knez Schwarzenberg nima posestev zavarovanih. Seveda, ko bi ljudje se res strogo držali svojega sklepa, bilo bi tako zavarovanje najboljšo, ker bi jim ostal denar, ki sedaj gre za upravne stroške zavarovalnic, ki so večkrat jako veliki.

Če se vpelje prisilno zavarovanje, bode moral vsak zavarovati svoja poslopja. Župani bodo morali poročati okrajnim glavarstvom, kateri predmeti se v njih občinah morajo zavarovati, koliko so približno vredni in za koliko so zavarovani. Če niso zavarovani ali če so premalo zavarovani, bode jih zavarovalo okrajno glavarstvo pri prisilni zavarovalnici.

Tista poslopja, ki sedaj niso zavarovana, ker ni nobena ali le majhna nevarnost proti ognju, bode vzele rade zasebne zavarovalnice v zavarovanje za majhne premije, vsaj bodo tako imele še le dobiček. Pri prisilni zavarovalnici se bode pač le redko katero tako poslopje zavarovalo, pa še tisto za malo časa, ker bodo pri njej

stivo in dom. Polje je donášalo malo užitka, kozolec je ostajal prazen, streha je bila raznešena, plot podrt in živina slaba. — Poprej je popival vino, zdaj je začel z žganjem, ker je bolj po ceni in se človek poprej opije. Lovi so bili že davno oddani na javni dražbi v najem, — toda Špuren je hodil še vedno na lov. Ker ni smel očitno, hodil je skrivši; postal je lovski tat. Prva leta je delal to iz prevzetnosti, zdaj je postala to navada in ga je včasih silila tudi revščina.

V nočni temi šel je po stezi, redko rabljeni in prišel je v gozd. Tam je obstal, izvlekel puško izpod kožuha, nabil jo ter šel pozorno med grmovjem dalje do lazne, kjer je bila slanka*), katero je zver hodila lizat. Postavil se je v goščavo in čakal. Bilo je v gozdu temno in tiho; le včasih je zašumelo listje ali se oglasila sova v daljini. — Za kake pol ure je začelo svitati; vrhunci dreves so začeli odsevati v bledem svitu; svitlobe je bilo vedno več in več — dokler ni skozi gosto listje prisijal blede mesec.

Kako krasen je gozd ob takem času! Krasen je in

*) Slanka, vada soli.

premije velike in odškodnine malo negotove, kakor bode kmalu videli.

Pri tej zavarovalnici se bodo zavarovale pred vsem tista poslopja, katera so tako nevarna proti ognju, da jih zasebne zavarovalnice prevzeti ne marajo. Naravno je, da bode veliko požarov pri taki zavarovalnici in morala bode nastaviti velike premije in še pri vsem tem ne bode v nekaterih letih mogla izplačati popolne odškodnine. Prisilne zavarovalnice se bodo izogibali gospodarji, ki imajo boljša poslopja, naj bode že v zasebnih rokah, ali pa naj bode deželna.

Pa še nekaj drugega se bode pokazalo. Ko bode vsakdo dolžan se zavarovati in bode pri prisilni zavarovalnici zavarovanje drago, bodo druge zavarovalnice tudi povišale premije, videč, da so ljudje prisiljeni se zavarovati. Ljudje se bodo pri zasebnih zavarovalnicah rajše tudi za visoke premije zavarovali, nego pri prisilni, ker bodo nekoliko gotovejši, da se jim nepričakovano premija ne zviša, kar se bode pri prisilni zavarovalnici v neugodnih letih često zgodilo. Sedaj zasebne zavarovalnice ne smejo nastavljeni previsocih premij, ker sicer zavarovancev ne dobé, potem bode drugače. Posebno je pa nevarno, če se zasebne zavarovalnice dogovore mej seboj, da ne bodo ceno jemale zavarovanj, katera jim tako ne odidejo. V današnjih časih so navadne različne zveze podjetnikov in trgovcev, ki ponižujejo ali povišujejo cene kakega blaga. Zakaj bi se kaj takega pri zavarovalnicah ne zgodilo. Tako utegne zginiti vsa dobrotta zavarovanja, in postati nadloga za prebivalstvo.

Prisilno zavarovanje bode pri tacih razmerah le zavarovalnicam v korist. Če se hoče ljudstvu koristiti s prisilnim zavarovanjem, naj se vpeljejo deželne ali državne zavarovalnice, pri katerih bode vsakdo dolžen svoja poslopja zavarovati, zasebne zavarovalnice naj se pa odpra-

poln skrbnih tajnostij in radostij, kakor srce puščavnikovo, ko sniva o raju.

Na onej strani lazne je nekaj zašumelo. Špuren dvigne glavo: stala je tam srna z dvema mladičema, stezala je vrat in drgala ga ob deblo. Špuren je pomeril, zablisknilo se je in v sveti gozdni tišini razlegal se je strel lovskega tatú. Koza je zameketala, poskočila in zgrudila se na tla. „Dobro,“ zamrmal je Špuren ter šel k nji. Prestrašena mladiča pobegnili sta od matere, meketajoča v smrtnem strahu. Lovski tat stopi kozi na grlo, pograbi jo za nogi ter vleče v goščavo; spustil je petelina ter začel zopet nabijati. Med tem pa je zašumelo vejevje, poskočil je k njemu gozdar ter pograbil z veliko roko svojo Špurna za vrat.

„Kaj delaš tu, potepuh?!“

Hrust se mu je pa izvil, obrnil se in predno je mogel gozdar odskočiti, pograbil ga je za prsi ter vrgel ga na tla. Pokleknil je nanj ter ga začel biti s puško. Gozdar je držal v desnici dvocevko, z levico pa se je branil udarcem Špurnovim, da bi ga ne zadel v glavo, — drugače se pa niti ganiti ni mogel pod težo ogromnega telesa. Nihče ni izpregovoril besedice; slišala se je

vijo Slab vpliv tistih poslopij, katerih sedaj druge zavarovalnice prevzeti nočejo, se bode pri prisilni zavarovalnici ponižal samo, ako bode pri njej zavarovanih mnogo družih poslopij. Seveda zasebne zavarovalnice se bodo

Politični pregled.

V Budimpešti zborujeta sedaj delegaciji in dovoljujeta vse, kar vlada hoče. Za zasedanje se nihče več ne zanima, odkar so Madjari opustili svoj namen, izpodriniti ministra unanij del grofa Kalnokyja. Tudi razprave niso nič posebnega prinesle na dan. Madjari so zahtevali, naj minister odločno postopa zoper Rumunsko, minister pa je slovesno obljubil, da stori, kar se mu bo zdelo prav. Nadalje so Madjari zahtevali, naj se ustanovi madjarska šola za vzgojevanje častnikov in vlada je obljubila, da to stori. Najvažnejše je pač bilo, da so Mladochi doprinesli dokaz, da je Avstrija l. 1882. sklenila s Srbijo tajno pogodbo, ki je uzrok sedanjih homatij v tej nesrečni deželi. Če torej premotrimo letošnje zasedanje delegacij, rečemo lahko, da ta dva zastopstva nista v tem času storila prav nič drugega, kakor da sta privolila, da se stroški za vojsko zopet povišajo za štiri milijone. Veseli se, davkopljučevalec! — Druga važna dogodka zadnjega časa je, da se je na Ogerskem zopet začel boj zoper cerkvenopolitične preuredbe. Vlada je predložila gospodski zbornici več novih zakonskih predlog. Z jedno se dovoljuje tudi brezverstvo, z drugo pa prestop k ži-

le njiju borba. Gozdar ni niti čutil več svoje levice, krvav mu je tekla iz nje — videl je že svoj konec. V smrtnih težavah je napel vse svoje krčevite sile, da se je zganil. Špurnu se je spolnilo levo koleno, gozdar si je oslobodil desno roko — in zopet je zadonel strel v tihi noči. Špuren je omahnil ter vskliknil: „Tisoč vragov! Dosti imam!“

Gozdar je poskočil na noge ter pomeril zopet: „Tako pojdi, potepuh, če imaš zadosti; ako pa nimaš, posvetim ti še jedenkrat.“

Špuren je pograbil puško ter krenil v gozd. Šel je hitro, skoro tekal je proti tisti strani, kjer je šumljal potoček. Ko prileti do njega, sléče se ter skoči v vodo. Tam se je valjal in stokal od bolečin. Kmalu pa gre iz vode, obleče se ter počasi koraka proti domu. Teló se mu je treslo in nogi sta se mu šibili. Mesec je stal visoko, petelini so peli in hladni zjutranji veter je pihal od vode.

Prišedši domov, naslonil se je na vrata in trkal. Žena mu je odprla molcé. On gre tudi molcé v spalnico, obesi tam puško, vzame steklenico z žganjem ter pije z dolgim odduškom. Na to se vleže ter pokrije s kožuhom.

upirale podržavljenju ali podeželjenju zavarovalnic, ali kjer gre za občne koristi, se na zasebne ni preveč ozirati. To se je nam zdelo potrebno omeniti, ker stvar pride kmalu v državnem zboru v razgovor.

dovski veri. Temu se pa protivijo celo vladni privrženci, in zato se prav lahko zgodi, da odstopi sedanje ministerstvo. — Če odštejemo zaupne shode, katere sklicujejo razne stranke, se ni v naši državi zadnji čas nič važnega zgodilo. — Na Ruskem je prebivalstvo v velikem strahu, ker je bajè ruski car na smrt bolan. — V Bolgarski so se pred kratkim vršile volitve v narodno sobranje. Vlada trdi, da so zmagali njeni privrženci, z druge strani pa se zatrjuje, da bo v sobranju imela večina Rusiji prijazna stranka. Po volitvah so vstopili v ministerstvo nekateri novi možje. — V Srbiji je dal razkralj Milan zopet zapreti nekoliko rodoljubnih mož. — Na Nemškem je vlada v topničarski šoli v Berlinu, kamor se sprejemajo samo najboljši podčastniki, prišla na sled anarhističnim spletkam in je dala 183 podčastnikov zapreti. To obuja velikansko pozornost in kaže, kake morajo biti razmere v nemški vojski. — V Aziji traje še vedno boj mej Kitajsko in Japonsko. Japonci so Kitajce v raznih bitkah popolnoma pobili. Najbrž bosta Rusija in Angleška posredovali, da se sklene mir.

V spalnici je bilo tiho, otroci so redno dihali v spanju, ura je tiktakala in mesec je svetil skozi okno tako jasno, da so klopi in stolice metale senco.

Špuren je začel škripati z zobmi: „Ko dobim v pest tega bradača — no, potem Bog ž njim!“ — Žena je molčala.

Za trenutek potem se je začel obračati in stokati.

Žena se je prestrašila: „Kaj ti je?“

„Ana, prinesi mi mokro ruto in položi mi jo sem-le; dobil sem jo!“

„Jezus, Marija! kaj naj začnem jaz uboga reva?“

„Molči in ne kriči, da ne zbudiš ljudij!“

Špurna je vstala in pokladala mu mrzle rute. Zjutraj ni mogel več zdržati bolečin — poslal je po zdravnika. Zdravnik je prišel za kake tri ure; preiskal je Špurna, iznel je nekaj zrn, ter majal z glavo: „Ves strel je v životu. Čreva so prestreljena — dajte se prevideti!“

— Špuren je stisnil pesti in pene so mu stopile iz ust. Od tu je šel zdravnik k gozdarju ter mu obvezal roko.

Pri Špurnovih je bilo mnogo jokanja in bedovanja. Obstreljenec ni hotel najpoprej nič slišati o previdenju s svetimi zakramenti; še le popoldne, ko je imel že vnetje,

Dopisi.

Iz Kostanjevce, 1. oktobra. [Izv. dop.] Pregovor pravi: „Obljuba dolgove dela.“ Tako sem postal tudi jaz „Rodoljubov“ dolžnik, ker sem zadnjikrat obljubil, da bom kaj povedal o občinskega odbora volitvi. Danes hočem svojo obljubo spolniti, da se mi ne bo reklo, da sem „figa mož“; kakor tukaj nagajivi ljudje takim pravijo, ki pri svoji besedi ne ostanejo. Povedal sem že, da se gospod Ot. Sever ni samo jedenkrat izrazil, da komaj čaka, da bi ga Bog rešil težkega županskega bremena. Nekateri so mu to verjeli, a drugi pa so rekli, da tako le zato govori, da bi ga ne bilo sram, ko bi kdo drugi na županov stol sedel in njega izpodrinil. Pa naj že bo to kakor hoče, jaz sem bil mej tistimi neverjetnimi Tomaži, ki županovemu vzdihovanju niso nikoli verjeli. Ko sem pa nečega dne zvedel, da je gospod Sever rekel: „Koga naj neki županom volimo, saj ni nihče za to sposoben?“ sem precej vedel, kam pes tace moli, in kaj te besede prav za prav pomenijo. Kmalu potem se je pričela kaj živahna agitacija za volitev novega občinskega odbora, o kateri pa, se ve da, gospod župan prav nič vedel ni, dasi je bil občinski tajnik neumorno priden pri tem poslu. Bati se je bilo, da si bo ta siromak svoje šibke nožice saj do kolen zbrusil. Pa on ni bil sam. Zvesto so mu pomagali tudi drugi možje iz starega občinskega odbora, ki so se ravno tako bali za svoje odborniške, oziroma svetovalske sedeže, ko g. S. za županskega. Da je bila pa agitacija bolj izdatna, so svojim vernim delili litografirane listke, na katerih so se blesketale imena bodočih občinskih odbornikov. Ti listki so bili volilce tako zbegali, da so mislili, le tisti ima pravico voliti, ki je listek dobil. In res so prišli k volitvi samo tako odlikovani možje. Mej

volilne agitatorje se je ponižal tudi veliki Grman „Pirker“. Zapregli so bili tudi nečega vedno pijanega čevljarja, ki je časih g. Severju že jako neljube resnice povedal; pa to se je pokrilo s plaščem pozabljivosti, samo da se reši nemčurstvo. Ta mož je volilcem pripovedoval, da se v nasprotni stranki sami Rusi, in sami taki, ki bodo novo šolo zidali. To so lepa agitacijska sredstva! Možje čistega značaja so Rusi; kaj so pa oni, ki se Rusov boje? Če jim rečeš, da so nemčurji, ti bodo precej s sodnijo grozili, a Slovenci nočejo biti in tudi po njihovih djanjih res niso. Kaj so toraj? — Ko sem še v šolo hodil, sem se učil, da na Kranjskem prebivajo Slovenci, nekaj kočevskih Nemcev in pa nekaj ciganov; od druge narodnosti na Kranjskem bivajoče nisem nikoli čul. — Šole zidati v Kostanjevici tudi ni potreba. Dolgo že čakamo, da bi si Mokronožci prisvojili sedem M. Hočevarjevih tisočakov, katere je zapustil za zidanje šole v Kostanjevici ali pa v Mokronogu, pa čakamo le še zastoj! Znabiti se bodo vender le zbudili ter nas rešili skrbi. Da nam šole zidati treba ni, se iz tega najbolj razvidi. Vender so zdaj še pospravljeni v 4 raznih hišah, ki so za vse bolj pripravljene, ko za šolo. Dva razreda sta v župnišči. I. razred je sicer prostoren, a po zimi tako mrzel, da se deca mraza tresejo, ko šiba na vodi, dasi ima dve peči in se tudi drv ne štedi. III. razred je nad župnikovim hlevom, od koder prihajajo k znanim šolskim vonjavam še kravje in konjske. II. razred je v zasebni hiši; ločijo ga le tanka vrata od sobe, v kateri stanuje pet ljudi, ki gotovo ne molče dolgih 5 ali 6 ur na dan; v veži pa je menda vedno babji semenj. IV. razred je v tesni sobici, pri neki kleti. Tudi ta sobica je menda prava Sibirija. Topline je po zimi malokdaj

poklicali so gospoda župnika. No mnogo ni mogel opraviti z njim! Bolnik je govoril že zmešano: zato mu je podelil duhovnik le sveto poslednje olje ter odšel s tužnim „z Bogom“ proti domu. Ljudje iz vasi in okolice prihajali so pred vrata, poklekali so tam ter trkali se na prsi; ko je gospod župnik odšel, ostali so tamkaj ter šepetali si z majaje in potresaše z glavo.

Pod Špurnovimi okni zbirali so se otroci, ki so poslušali, kako je kričal od bolečin. Proti večeru, ko je vnetje dospelo do vrhunca, potihnil je bolnik.

Mati in žena sedeli sta pri njem in mu stregli. Kar je začel praskati po zidu. Mati je vstala in nagnila se k njemu:

„Jože, kaj delaš?“

„Posuti moram testament.“

„Saj ga nisi napravil.“

„Kaj bi ne? saj leži tam-le“ in pokazal je v praznoto.

Mati je šepetala sinahi: „Pojdi po župana! delati hoče zadnjo voljo.“

Špurna dene na glavo volneno ruto ter odhiti. Mati je prišla k postelji, vzela stari „Nebeški ključ“ in molila

molitve za umirajoče. Najmanjše dete je sedelo v zibelki, igralo se z žlico in pokazovaje na posteljo zažvatalo je: „tata!“

Postelja je zaškripala, bolnik je zaječal in predno je mati priskočila, izdihnil je dušo.

Mati se je zgrudila pri postelji na tla ter čepé zdihovala in molila.

Ko je prišel župan, bilo je okno že odprto in gorela je lučica. — — —

Zopet je prišel večer in zvezde so zopet migljale jako milo, vetriček je pihljal zopet toli prijetno, slavček je peval zopet toli sladko, mesec je vzhajal zopet tako krasno, kakor včeraj — le pri Špurnovih je lajal pes celo noč — bil je v hiši mrlič.

Ni pa bil tam mrlič sam; bilo je tam bolesti do obupa, bila je tam sramota in reva — a vse to metalo je senco na dušo zverokradca, ki je ležal mrtev na slamnici.

Varujte se puške!

Slovenska knjižnica.

do 10 stopinj v tem brlogu. In peta soba za ekskurendno šolo v Černečivasi je celo v gostilni. Šole toraj nam ni treba; to lahko slepec vidi. A treba nam je obveznega pouka za nemščino, drugače postanemo Rusi. Tako trde naši občinski očetje in z njimi druhal, ki ni slovenska ne nemška. Ker je bila agitacija tako živa, je šla tudi volitev tako gladko, kakor si jo je g. župan le želeli mogel; posebno, ker se ni oglasil od nasprotne stranke ne agitator ne kandidat. To je bil hud boj s

Slovenske in slovanske vesti.

(Shod zaupnih mož v Ljubljani.) Zmedene politične razmere v naši deželi so napotile vodstvo „Slovenskega društva“, da skliče bržčas začetkom meseca novembra shod zaupnih mož v Ljubljano; na tem shodu se bo določil program in nadalnje delovanje Slovenskega društva.

(Naš deželni glavar.) Naš deželni glavar Oton Detela, ki bi nikdar ne bil prišel v deželni zbor, da se ga ni usmilila narodna stranka, je začel zadnji čas uganjati nemškutarske burke, ki jasno kažejo, da se je popolnoma izneveril narodni stvari in prisegel na nemškutarsko zastavo. Ko je šlo v deželnem odboru za samoslovenske javne napise, je bil njegov glas odločilen, da se je ugodilo želji nemškutarjev in z njimi združenih „Slovenčevcev“. A storil je še več. Prve dni meseca septembra se je v Fužinah (Beli peči) na Gorenjskem odprla nova šola, zidana s pomočjo nemškega šulverajna. Ta nemški šulverajn je društvo, ki ima namen, ponemčiti naše otroke in ki dobiva v ta namen podporo iz Pruske. In slovenski deželni glavar Oton Detela je pri tej slavnosti iz vseh nemških krajev došle zborovalce, same najhujše kričače in rogovileže preprijazno pozdravil, želeč, naj bi šulverajnska šola imela čim več uspeha na slovenskih naših tleh! Slovenski deželni glavar želi torej, naj bi naš največji sovražnik nad nami zmagal. To je tako nečuvno, da je človeka v dušo sram. Vsi slovenski listi so z vso odločnostjo obsodili ta čin gospoda Detele in obsodil ga je tudi „Slovenec“ a to le navidezno. Detela je član Slovenčeve stranke, a ko bi ta stranka ne odobraval njovega postopanja, bi ga izključila iz svojih vrst. Ker pa tega ni storila, ker se stranka ni odrekla zveze z nemškutarjem Detelo, je to dokaz, da odobrava v srci njegovo postopanje, četudi govori drugače, da preslepi volilce.

(Potrjena zakona.) Presvetli cesar je potrdil v zadnjem zasedanji kranjskega deželnega zbora vzprejeti zakon o napravi nove, 380 metrov dolge okrajne ceste pri Radovljici. — Dalje je potrdil zakon, tudi sklenjen od deželnega zbora kranjskega, s katerim so se premenile neke določbe zakona o razdelitvi vkupnih zemljišč in uredbi dotičnih pravic.

sovražnikom, ki ga nikjer ni bilo videti. Zato je bilo pa tudi veselje po toliki zmagi do neba kipeče. To pa ni nihče pomislil, zakaj se narodna stranka volitve ni udeležila. Gotovo se je mislilo, da se nemčurjev boji; kar pa ni res. Res je le to, da ga pri ti stranki ni moža, ki bi hotel pri nemčurjih sedeti in z njimi kozle streljati ali pa jih loviti, kar tudi nekateri izmed njih znajo, če niso v teku let pozabili.

(Podržavljenje južne železnice.) Naša vlada se je končno vender spomnila, da ima nasproti deželama Kranjski in Štajerski ne samo pravico, nalagati grozovito velike davke, ampak tudi dolžnost, storiti kaj za gmotno blagostanje tega prebivalstva. Prvi korak hoče storiti v kratkem. Prevzeti hoče južno železnico, ki je s svojimi krivičnimi tarifi storila našim deželam toliko škodo. Doslej se še ne vé, kdaj prevzame država južno železnico, pričakuje se pa, da v kratkem. Z novim letom se bo najbrž ves obrat opravljal na račun države. Prva posledica bo, da se uvedejo pošteni tarifi in kadar se to zgodi, bomo hvaležno vzkliknili: Hvala Bogu!

(Prašičjo razstavo) v Novem mestu priredi kranjska c. kr. kmetijska družba v torek dne 23 oktobra t. l. v zvezi s prasičjim semnjem. Namen razstavi in ž njo prasičjemu semnju je: 1.) da se vidi uspeh, ki se je dosedaj dosegel pri reji prašičev domačih in tujih plemen; 2.) da se gospodarji s primerjanjem prašičev v nemajo za napredek v prašičji reji in da se pouče, kje je dobiti dobrih živalij za plemo; 3.) da se povzdigne kupčija s prašiči. — Razstava se bo vršila na dan Lukeževega semnja, ki je jeden največjih na Dolenjskem, in sicer na prostoru pred vojašnico, kjer bode tega dne tudi prašičji semenj. Do 8. ure zjutraj morajo biti že vse živali na mestu razstave, kjer se bodo pripravile potrebne ograje za posamezne vrste razstavljenih živalij. — Razstava bode ločena v dva oddelka. V prvi oddelek se pripuščajo plemeni prašiči, in sicer: a) posamezni prašiči, kakor: 1.) za spuščanje pripravnih mrjasci, 2.) breje svinje in svinje s praseti, 3.) mladi mrjasci in mlade svinje do starosti 10 mesecev, b) cele skupine plemenih prašičev, obstoječih iz mrjasca, svinj in praseta. V drugi oddelek se pripuščajo pitani prašiči, in sicer: a) pršutniki, b) starejši pitani in sicer za vsak oddelek po 10 premij v zneskih po 20 in 10 kron. Prašiči, kateri morejo postati deležni premije, morajo najmanj že pol leta biti lastnina tistega gospodarja, ki jih razstavi. Gospodarji, kateri želijo razstaviti svoje prašiče v kakem oddelku, naj se zgledajo pismeno ali ustno pri kmetijski podružnici v Novem mestu zadnji čas do 1. oktobra t. l. ter naj naznanijo, koliko in kake živali hočejo razstaviti, da se zamorejo

pripraviti potrebne ograje. Možje, ki bodo sodili o premošanji prašičev, izbero se po predpisniku in se morajo ravnati po določenih predpisih.

(Deželnozbornska volitev na Notranjskem.) Deželna vlada je volitev deželnega poslanca za kmetijske občine okrajev Postojina, Logatec, Lož, Cerknica, Senožeče in Bistrica, namesto umrlega poslanca Jurija Kraigherja razpisala na dan 30. oktobra t. l.

(Potovalna predavanja.) Okrajni živinozdravnik g. Jožef Kosirnik je po naročilu deželne vlade kranjske v minulem in v tekočem mesecu predaval v raznih gorenjskih občinah o živinoreji, higijeni in o dietiki in poučeval posebno še o napravi in urejevanji zdravih hlevov, o živinskih kugah in o načinu, kako postopati proti njim, o koristi cepljenja itd. K predavanjem je povprečno prihajalo okolo 80 poslušalcev. Izražala se je želja, da bi se taka predavanja prirejela pozimi, ko ima kmetstvo prebivalstvo več časa.

(Deželna trtnica v Ljubljani.) Poljedelsko ministerstvo je obljubilo deželnemu odboru kranjskemu, da mu bode oddalo bodočo spomlad 450.000 ameriških trt, ako bode to le mogoče glede na zahteve od drugih strani. S tem prispevkom se bode razširila deželna trtnica poleg prisilne delavnice v Ljubljani.

(Izpitni za gozdno in lovsko varstveno službovanje) se bodo vršili dne 8., 9. in 10., eventuelno 11. oktobra t. l. pri deželni vladi v Ljubljani.

(Novi vojni naborni kraji.) Bodoče leto se bodo vršili nabori vojaških novincev za sosedne okraje Kostanjevica, Mokronog in Radeče v vsakem posamičnem okraju. Vojaškim novincem torej ne bode več hoditi k naboru v Krško, kakor doslej, ter jim je prihranjen pot in stroški, ki so bili združeni s tem.

(Isterski deželni odbor je odstopil.) Puljski list „Il Giovane Pensiero“ je razpravljaje o razmerah v deželnem zboru isterskem ostro napadal člane deželnega odbora isterskega dr. Gambinija, dr. Clevo in dr. Bartolija. Vsled teh člankov so ti trije dež. odborniki dali ostavko in sedaj za njimi solidarno ves dež. odbor. Istra sedaj prav za prav nima dež. odbora!

(Volilski shod.) Državni in dež. posl. Robič in dež. posl. dr. Radey sta za nedeljo dne 7. oktobra sklicala volilski shod v Slovensko Bistrico. Shod se bo vršil v gostilniških prostorih g. Petra Novaka.

(Zmaga na Koroškem.) Pri deželno-zbornski dopolnilni volitvi v kmetiskem volilnem okraju Trbiž-Šmohor dne 27. m. m. zmagal je kandidat združene slovensko-nemške konservativne stranke, Huber, s 54 glasovi proti 26. Huber je dobil 28 slovenskih glasov, torej več nego nemških. To je v kratkem drugi poraz nemško-liberalne oziroma nacionalne stranke na Koroškem in obakrat so ta poraz odločili slovenski glasovi. Slovenski Korošec gre na dan!

(Slovesno otvori) se dne 6. in 7. okt. v Krškem spomenik M. Hočevarju in po spomeniku ploča zgodovinarju Ivan B. Valvazorji.

(Novo gasilno društvo) snujejo v Breznici v radovljiškem okraju.

(Shod zaupnih mož in velika Einspieler-Slomšekova slavnost v Celovcu.) „Mir“ piše: „Naši nasprotniki se zbirajo zdaj v Celovcu, zdaj v Beljaku, zdaj v Velikovcu, ter se posvetujejo, kako bi nas Slovence najhitreje ugonobili, potlačili, ponemčili ali na kak drug način s poti spravili. Mi pa nečemo živeti v grob, ampak hočemo prosto in svobodno živeti kot gospodarji na svoji zemlji, ne pa kot tlačani kakega drugega naroda ali kake politične stranke. Mi hočemo živeti po svoji veri in svojih šegah, ter govoriti svoj slovenski jezik. Zoper nasprotnike se moramo braniti z vsemi močmi in z vsemi silami. Kakor oni sklicujejo shode, v katerih se posvetujejo, kako bi nas v svoj jarem potlačili, tako moramo mi napravljati shode in se posvetovati, kako se bomo branili. Tak shod bomo imeli dne 24. oktobra t. l. v pivarni „Massgarten“ v Celovcu. Pričetek mu bo o 1/23 uri, popoldne. Naše „katoliško-politično in gospodarsko društvo za Slovence na Koroškem“, ki to zborovanje sklicuje, vabi na ta shod vse zavedne koroške slovenske rodoljube duhovnega in posvetnega stanu. Dobro došli pa tudi ljubi gostje iz drugih slovenskih pokrajin. Ker se bo govorilo o zelo imenitnih zadevah, želeti je, da bi vsaka koroško-slovenska občina poslala nekaj veljavnih možakov na to posvetovanje. Pred vsem pa naj se udeležé tega shoda vsi slovenski župani, predsedniki krajnih šolskih svetov in predsedniki ali odborniki slovenskih posojilnic. V zvezi s tem shodom zaupnih mož bo Einspieler-Slomšekova slavnost. Upamo, da nas na ta izvanredni večer obiše tudi mnogo milih slovenskih bratov iz sosednih dežel, da postane slavnost tem sijajnejša, popolnejša in tem navdušenejša. Naprej zastava slave!“

(„Slogini“ zavodi v Gorici) se čudovito razvijajo, odkar jih oskrbuje sedanji odbor. Leta 1890, ko je prišlo na krmilo sedanje vodstvo, je dobilo v revnih prostorih le dvorazredno deklisško šolo s kakimi 140 deklicami in jedno otroško zabavišče (vrt). Letos so pa trije otroški vrti s kakimi 150 otroci in šola s sedmimi razredi, ki štejejo že zdaj okoli 370 otrok; gotovo pa še naraste oboje število. V prvem razredu je že zdaj nad 90 otrok, a bo jih gotovo okoli 110; zato je ta razred razdeljen v dve paralelki, ki sta na dveh koncih mesta, jedna v ulici sv. Klare, druga v novem šolskem poslopju v ulici „Bargellini“. Treba je pa še dostaviti, da hodi v obe c. kr. vadicnici še okoli 200 otrok, katerih stariši stanujejo v Gorici. In da se toliko otrok vzgojuje v slovenskem jeziku in duhu, to nam daje najboljše upanje za prihodnost! Kaj bi bilo pa, ako bi goriški Slovenci začeli vsaj 10 let poprej tako intenzivno delovati, kakor deluje sedanje narodno vodstvo?! Kje bi že bili Slovenci! — Ta napredek „Sloginih“ zavodov silno bode v oči naše Lahe. Da bi obvarovali nedotaknjeno „italijanstvo“ Gorice v obeh svojih bratov „ali di là del Piave“, začeli so trositi v svojih glasilih, da večina otrok v „Sloginih“ zavodih prihaja iz okolice v mesto. To je seveda suha izmišljotina. Narobe, kakih 50 otrok iz goriškega šolskega okrožja hodi v okoličanski šoli v Št. Andražu in v Krombergu. — V slovensko jednorazrednico v Stari gori (ki spada pod mesto) hodi blizu 100 otrok. Ako

seštejemo vse slovenske otroke, ki hodijo v slovenske šole v okrožju Goriškega mesta, dobimo lepo število okoli 700. To število je najboljša nada za prihodnost. Kmalu dotečemo laške mestne šole, v katere je hodilo v preteklem šolskem letu le malo nad 900 otrok. Ako bi

mogli goriški Slovenci vzdrževati vsaj 6 otroških vrtov, kolikor jih trebamo — koliko večji uspeh bi dosegli! Iz teh vrstic lahko vsakdo sprevidi, koliko truda in skrbi ima odbor društva „Sloga“ poleg drugih političnih opravil!

Razne vesti.

(Izredna rodovitost trte.) V Ljutomeru ima kolar Lašič z jednega izabelinega trsa brajdo s 1582 grozdi, grozdje je veliko in gosto. Trsa že 2 leti niso okopali, sedaj je 7 let star in je imel lani 775 tudi lepih grozdov. Morda pomore k rodovitosti način, kako je brajda narejena; kdor se zanima za to, si brajdo lahko ogleda.

(Velikansk požar) je pretečeni mesec v Makolah pri Slovenski Bistrici g. Georgu p. d. Mesarju, uničil veliko lepo zidano in urejeno gospodarsko poslopje. Ogenj razdejal je zidove in oboke, ter prodrl v vseh shrambah in celo v kleti. Zgorelo je več sto mernikov vsakovrstnega žita in veliko stisnjene ali prešane krme in mnogo drugih rečij in izteklo je tudi 60 polovnjakov starega vina. Cela škoda znaša blizu 50 tisoč gld. Poslopje je v torek zvečer t. j. 11. m. m. začelo goreti in je gorelo ves teden.

(Grozna nesreča) pripetila se je pretečeno nedeljo na cesti iz Celja v Št. Jurij. Celjski meščan in posestnik J. Strauss vozil se je z rodbino ter gospo bramborskega stotnika Dobra v Blagovsko graščino pri Št. Jurju. Ko so se izletniki vračali domov, splašila sta se konja; gospod Strauss in hčerki njegovi skočili so z voza, gospa Dobl pa je padla s tako silo ob cestni kamen, da si je prebila glavo ter je takoj mrtva obležala. Stotnik Dobl, ki je bil nekoliko časa na odpustu v Celji, vrnil se je bil dan poprej na svoje službeno mesto v Jozefovem na Češkem.

(Župnik — morilec svojega sina.) V Moravici v Slavoniji se je dogodil grozen zločin. Pravoslavni župnik Bjorić, pijači udan mož, se je razljutil zaradi neke malenkosti nad svojim starejšim sinom in letel z nabito puško za njim na dvorišče. Mlajši sin se je oklenil očetovih nog, da bi ga potolažil in klical: Oče, ne ubij brata! V togoti sproži Bjorić puško na mlajšega sina, ki je obležal mrtev. Orožniki so odvedli očeta morilca v zapor.

(Ljubovna tragedija v Zagrebu.) Veliko senzacijo je vzbudila krvava dogodka, ki se je pripetila v hrvatskem glavnem mestu. Gradimir Šviglin, 21leten mladenič, uradnik hipotekarne banke, ustrelil je na mestnem šetališči v Zelengaju svojo ljubimko 17letno Slavo Jernejec, potem pa na domu samega sebe. Bolezen na očeh, za katero je zastoj iskal leka, nesrečna ljubezen, največ pa nezdrava prenapetost današnje mladine bili so povodi obupnemu činu. To je razvidno iz zapuščenih pisem nesrečnih dveh žrtev. Šviglin hotel se je ustreliti tudi v Zelengaju, a vseh pet strelcev v revolverju se ni izprožilo. Šel je torej v mesto, si oskrbel nove naboje in usmrtil tudi samega sebe.

(Obesil) se je v Guštanju na Koroškem bivši nadučitelj v Pliberku I. Župnik. Mož je bil svoj čas navdušen agitator za nemško stvar, pozneje pa se je zameril deželnemu šolskemu nadzorniku dr. Gobanzu in ni več let dobil pristojnih mu kvinkvinalnih doklad. To je nesrečnika tako razdražilo, da je šel v Celovec, se oborožil z revolverjem in šel v poslopje deželne vlade, da ustrelji dra. Gobanza. Prijeli so ga in postavili pred porotnike,

kjer je bil seveda obsojen. Prebil je svojo kazen in se sedaj menda iz obupanja obesil. Gosp. dr. Gobanz je pa vzlic temu še vedno deželni šolski nadzornik!

(Umrli skopuh.) V Trstu je umrl m. teden 70letni umirovljeni mašinst c. kr. mornarice Mojzes Fuchs. Živel je jako revn, akopram je dobival na mesec 65 gld. pokojnine. Bil je pravi tip skopuha in si ni družega privoščil nego vodo, kruh in suho sadje. V umazani zadohli luknji, kjer je prebival, našla je komisija mej kunjami in smetjem poleg 28 g'd. gotovega denarja ogromno vsoto 55.855 gld. v obligacijah in razne vrednostne predmete. Premoženje je vzela oblast v ohrano, da poišče pokojnega sorodnike.

(Čudna smrt zakonske dvojice.) Na čuden način sta prišla ob življenje Pero in Savka Milušić v Mostaru. Žena Milušićeva je šla v klet, da si natoči čašo močnega novega vina. Mošt je zdaj shranjen v pokonci stojećih velikih sodih, katerim je sneta vrhna deska, da bolje vre. Žena je morala pristaviti lestev, s katere se je prekopicnila v sod. Ko je klicala na pomoč, skoči njen mož v sod, da bi jo izvelkel. Omamljena od vinskega kislenika pa se ga je tako trdno oklenila, da je ni mogel izvleči. Čez malo minut zadušila sta se oba.

(Selska drama.) V Materiji v Podgrajskem okraju se je pripetila nastopna krvava dogodka. Star kmet, po domače „Merons“ zvan, dal je svojo hčer v zakon nekemu Jožefu Segulinu in mu izročil vse svoje posestvo. Zet pa je z očetom ravnal jako slabo, tako da je starec časih celo lakoto trpel. Ko je oče šel na njivo po nekoliko krompirja, prišel je zet in ga začel zmerjati. Beseda je dala besedo in v jezi udaril je oče z motiko zeta po glavi, da se je ta mrtev zgrudil. Starec se je sam prijavil sodišču.

(Dvoboj) V mestu Oneglia blizu Genove sta dve dekleti ljubili jednega in istega mladeniča. Sklenili sta torej rešiti stvar z dvobojem. Oboroženi z ostro brušenima nožema sta pričeli boj. V kratkem se je mrtva zgrudila jedna borilka, zadeta v srce, zmagovalka pa si je sama prerezala vrat.

(Moderc kot rešitelj življenja) Da je že mnogo žensk zbolelo in tudi umrlo vsled prehudo zadržanega moderca, je znano. Novo pa je, da bi moderc rešil življenje nosilki. Tak slučaj se je pripetil te dni v Draždanih. Mlado gospodično podrl je izvozniki voz in sta ji šla dva kolesa čez život. Na splošno začudenje pa je povežena vstala in šla nepoškodovana sama domu. Močni moderc varoval jo je in ji morda rešil življenje.

(Gledališče se je podrl) v Rovari, ko se je še le zidalo. Gledališče bi bilo imelo v kratkem biti dodelano, ali je k sreči stavbena policija bila delo ustavila, videč, da se je bati, da se zgrada podere. To prepoved je zahvaliti, da ni nihče se ponesrečil. Stavbeni mojster jo je pobegnul.

(Pop — morilec.) V Marinići v Slavoniji se je pravoslavni pop Bjorić tako razjezil, da je hotel ustreliti staršega sina. Ker je pa mlajši sin prosil za brata, je

pa njega ustrelil. Pop je bil močno pijan. Popa so seveda zaprli. (Iz strahu osivel.) V Lewistonu v Ameriki je šel sin tamošnjega farmerja v nedeljo na lov in obstrelil zajca, ki je bežal proti bližnji strmini. Lovec ga je zasledoval in hitel za njim, kar je mogel. Kar se mu spodtakne, da pade in se začne valiti v dolino proti že-

lezničnemu tiru. V istem trenutku pa vidi tudi vlak prihajati; lovil se je na vse rastline, pa strmina ga je gnala pod kolesa prihajajoče smrti. S poslednjo silo se upre v groblje — in se res vzdrži, da mu vlak prav pred nosom oddrči, potem pa omedli. Ko se zave, gre domu, kjer zopet omedli. Drugi dan pa je imel vse osivele lase, dasi je še le 16leten dečko.

Poučne stvari.

Kako ravnati z mladim drevjem, katero je poškodoval sneg.

Ako se je deblo le upognilo ali pa se je le na pol prelomilo, skrbno naj se od njega odstrani iverje. Drevesce je treba poravnati ter je trdno privezati h kolu, razpoka naj se pa namaže z drevesnim voskom ali pa z ilom. Ob enem se pa mora krona nekoliko skrajšati. Ako se je tako postopalo, zacelila se bode v teku leta marsikaka rana. Ako bi se pa to ne zgodilo, potem je pa skoraj gotovo, da poškodovana drevesca prihodnje pomlad začno poganjati mlado brstje ravno pod razpoklino t. j. ravno pod tistim mestom, kjer se je drevesce preteklo leto poškodovalo. Iz tega brstja se pa drevescu napravi nova krona. Če je pa drevescu poškodovana le krona, potem naj se skrajšajo še vse ostale stranske veje v razmerji z ostalim nepoškodovanim delom krone, in sicer tako, da so očesa, pri katerih se veje odrežejo, obrn ena na zunaj. Na ta način dobi novo zrastle krona lepo obliko. Odrezuje naj se gladko in s prav ojstrim rezilom ter se ne smejo puščati nepotrebni štrklji. Vse rane naj se namažejo. Jako dobro je tudi rane in razpoke obvezovati. Vsaka nalomljena ali učenjena veja naj se podpre in če je mogoče tudi prikrajša. Ako pa je ostal le štrkelj, ki nima postranskih vejic, odreže naj se pri deblu. Ako poškodovana veja kaže, da bo še poganjala, potem naj se odreže neposredno za tisto vejico, ki obeta, da bi postala glavna postranska veja. Vse večje rane režejo naj se z žago, ne pa s sekuro. Paziti je treba, da se ne naredo po nepotrebem štrklji, iverje in razpokline. Take rane je treba dobro pogladiti z nožem ali pa z obličem, kajti kolikor je bolj rana gladka, toliko manjša je nevarnost, da bi začela gniti. Vse večje rane naj se namažejo s katranom. Pri poškodovanih drevesih, ki imajo namen kinčati naše vrte in druge jednake naše nasade, ravna naj se baš tako, kakor smo zgoraj povedali, le krone naj se do kraja odrežejo, ker se potem laže lepo uravnajo.

Molza telic.

Mlečne žleze se pri telicah začno razvijati koj po ubrejitvi. V zadnji tretjini brejosti se nahaja v telicjem vimenu celo mlečen sok, in malo tednov pred otelitvijo večkrat tudi koljada. Pripeti se pa tudi, da imajo nekatere telice koj po ubrejitvi pravo mleko v vimenu. Z molžo se, kakor je znano, vime draži. Vsled tega je dotok krvi v vime silnejši in to pospešuje izločevanje mleka. Ako telice uže pred prvo otelitvijo poskušamo mlesti, ne dosežemo le tega namena, da se pospeši razvoj mlečnih žlez, ampak s tem se tudi privadijo na poznejše telečeje sesanje. Na Predarlškem, kjer je tako počenjanje zelo v navadi, pripetilo se je uže večkrat, da so se morale telice, ker se je pri njih izločevanje mleka tako silno pokazalo, začeti v pravem pomenu besede mlesti uže pred otelit-

vijo. Žal, da se tako ravnanje pri telicah pri nas še tako malo posnema, čemur je pa največkrat najbolj kriva nebržnost. Ako sesajo teleta mlade krave, in sicer še celo dalj časa nego je to pri starejših kravah navada, je to posebno dobro in koristno, kajti s sesanjem se vime draži, večja se vsled tega in se ob enem tudi sesci pravilneje razvijajo nego se to zgodi, ako se telice samo molzejo. Vse to pa napravi, da postane mlada junica in kasneje tudi krava bolj molzna. Ker je pa najbolje in celo prav potrebno, da se mlade junice vselej pomolzejo do čistega, opravijo ta posel teleta posebno, kedar nekoliko odrastejo ter jim mleka skoraj uže nedostaje, bolje, kakor človek, ki molze mlado živinče.

Loterijske srečke.

Dunaj, dné 22. septembra: 29, 17, 59, 5, 19.
 Gradec, dné 22. septembra: 46, 9, 79, 47, 65.
 Trst, dné 29. septembra: 57, 59, 53, 50, 74.
 Linc, dné 29. septembra: 16, 64, 27, 22, 40.

Tržne cene v Ljubljani

dne 6. oktobra t. l.

	gl. kr.		gl. kr.
Pšenica, hktl.	6 50	Špeh povojen, kgr.	64
Rež, "	4 80	Surovo maslo, "	72
Ječmen, "	4 80	Jajce, jedno	03
Oves, "	5 50	Mleko, liter	10
Ajda, "	5 80	Goveje meso, kgr.	64
Proso, "	5 -	Telečeje " "	70
Koruza, "	6 70	Svinjsko " "	66
Krompir, "	2 14	Koštrunovo " "	36
Leča, "	10 -	Pišanec	40
Grah, "	12 -	Golob	17
Fižol, "	7 -	Seno, 100 kilo	1 87
Maslo, kgr.	92	Slama, "	1 60
Mast, "	68	Drva trda, 4 metr.	7 -
Špeh frišen "	58	" mehka, 4 "	5 -

(13-8)

VSI STROJI ZA POLJEDELSTVO!

po najnižjih cenah pod najugodnejšimi pogoji pošilja pod jamstvom in na poskušnjo.

IG. HELLER, DUNAJ
 5/2 Praterstrasse Nr. 49.
 Bogato ilustrovani 192 strani obvezni cennik v slovenskem in nemškem jeziku na zahtevanje takoj snesiti.
 Preprečajte Iste!

Svarilo!

Podpisane opozarjam vsacega, kateri bi na moje ime kaj posodil **Mini Mulej-ovi**, omoženi **Štamcar-jevi**, da nisem nikakor plačnik za njo. (25)

V Adergasu, dne 29. septembra 1894.

Franč Štamcar posestnik.

Med. univ.

dr. Heribert Borštner

bivši sekundarij

(3-3)

stanuje od 3. septembra
v Gledaliških ulicah št. 3,
II. nadstropje.

Ordinuje od 9-10 dopoldne
in „ 3-4 popoldne.

Založba tovarne

pri

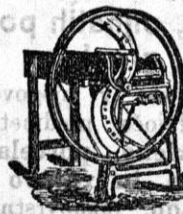
Franju Detter-ju

V LJUBLJANI

Stari trg št. 1.

Tu se dobivajo najbolji različni kmetijski in drugi stroji, posebno izvrstni

slamorezni stroji
vsake vrste.

Dalje se dobivajo tudi klinje (noži) za različne slamoreznice iz finega angleškega jekla, kakor tudi vsakovrstni deli strojev.

Za stroje se jamči.

Neobhodno potrebna za vsako gospodinjstvo je

Kathreiner-jeva Kneipp-ova sladna kava

z ukusom bobove kave

Ta kava ima zase nedoseženo prednost, da se zamore odredi kvarnemu uživanju nemešane ali z surrogati mešane bobove kave in da je moč prirrediti mnogo sladnejšo, poleg tega zdravejšo in tečnejšo kavo. — **Neprekošana kot primesek k navadni bobovi kavi.** (38-21)

Priporoča se zlasti za gospé otroke in bolnike.

Osobito se je čuvati slabih posnemovanj.

Dobiva se povsod

1/2 kile po 25 kr.

Sel. Kneipp

Odvetnik

dr. Janko Vilfan

je otvoril svojo

odvetniško pisarno

V (27-1)

Radovljici

v Klinarjevi p. d. Klemenovi hiši.

Lingerjev bram v Ljubljani

Lingerjeve ulice št. 1

priporoča prijateljem pristne in dobre pijače po nizki ceni.

V i n o :

Istrijano, rudec	liter 28 kr.
Riholeo, bel	32
Dolenjec, rudec	36
Riholeo, rudec, stari	40
* Zelenka, bela	56
* Teranec, črn	60
One z * znamenovane vrste so iz vinokletarstva Kneipinje Hohenlohe.	

P i v o :

Koslerjevo marono . . . . . 1/2 litra 9 kr.

„ „ „ „ „ 9/10 „ 9 „

Za nepokvarjenost se jamči kakor pod pečatom!

V množini po 50 ali več litrov skupaj mnogo ceneje.

V vsakej fari in krajni občini postavlja se razumna spoštovana in denarno zanesljiva oseba kot

zaupni mož

z dobrim postranskim zaslužkom. — Pismeno naj se pozveduje pod „201.191“, Gradec, poste restante. (5—16)

Peregrin Kajzelj

Stari trg št. 13 (3—17)

priporočam slavnemu občinstvu in prečastiti duhovščini svojo bogato zalogo

lestencev, oljnatih podob, zrcal,

kakor tudi vse v njegovo stroko spadajoče predmete na pr. stekleno, porcelanasto belo in rujavo prsteno blago, raznovrstne svetilnice viseče in stoječe,

Hermanove bliskovne svetilnice in prave kroglaste cilindre „Patent Marian“, katere imam samo jaz v zalogi za Kranjsko.

Prevezem tudi vsa steklarska dela pri stavbah ter jamčim za solidno in točno postrežbo.

Dobiva se najceneje v podpisani lekarni ako se naroča po pošti.

Ubald pl. Trnkóczy

lekar zraven rotovža v Ljubljani

priporoča:

Za želodec:
Marijinoeljske kapljice za želodec. — Steklenica 20 kr., 6 steklenic 1 gld. 3 tuct. 4 gld. 80 kr.

Odvajalne ali čistilne krogličice čistijo želodec pri zabasanji, skazenem želodci. — Škatulja 21 kr., jeden zavojček s 6 škatuljami velja 1 gld. 5 kr.

Za prsa:

Planinski zeliščni ali prsni strop za odraslene in otroke; raztvorja silz in lajša bolečine, n. pr. pri kašlju. — Steklenica 56 kr., 6 steklenic 2 gld. 50 kr.

Za trganje:

Protinski ovet (Gichtgeist) lajša in preganja bolečine v križu, nogah in rokah. — Steklenica 50 kr., 6 steklenic 2 gld. 25 kr.

Vsa ta naštetá in vsa druga zdravilna sredstva se dobivajo v

lekarni

Ubalda pl. Trnkóczy-ja

v Ljubljani zraven rotovža

in se vsak dan s prvo pošto razpošiljajo. (14—10)

Visitnice
in
kuverte s firmo
priporoča
„Narodna Tiskarna“.

Odlikován v Trstu 1882. Srebrna svetinja.

Tovarna peči in glinastih izdelkov

Avgust Drelse

Ljubljana (Kranjsko).

Vsakovrstne peči po najnovejši konstrukciji, bele in barvane od najboljšega blaga, elegantne in cene.

Cevi za dimnike natik z vetrovim ravnalcem. (2—18)

Okraski pri stavbah, nakit pri cerkvenih stropih in okrajkih, neprežigliva opeka in vse v glinarsko obrt spadajoče stvari.